

Juhász Zsuzsanna

EGYES SZANKCIÓTANI FŐKÉRDÉSEK

Jelen tananyag a Szegedi Tudományegyetemen
készült az Európai Unió támogatásával.

Projekt azonosító: EFOP-3.4.3-16-2016-00014

A jelen oktatási segédanyag a kapcsolódó tananyagrészeket vázlatosan tekinti át. Az egyes témakörök részletes bemutatására ld. Juhász Zsuzsanna: Büntetőjogi szankciók és végrehajtásuk, Iurisperitus, Szeged, 2020.

A kurzus alapadatai

A kurzus címe:	Büntetőjogi szankciók és végrehajtásuk
A tárgy jellege:	kollokviummal záródó előadás
Kurzus kódok:	BSV-JL-17/EN; BSV-JN-17
Tárgyfelelős tanszék:	SZTE Állam- és Jogtudományi Kar, Bűnügyi Tudományok Intézete
Oktató:	Dr. Juhász Zsuzsanna egyetemi docens
Elérhetőségek:	6721 Szeged, Bocskai u. 10-12. 14. szoba; Tel/Fax: (62) 343-474 E-mail: juhaszszs@juris.u-szeged.hu
Tantárgyi kreditpontok:	5
Követelmények:	tantárgyi követelmények a Coospace színterén

**Büntetőjogi szankciók és
végrehajtásuk
2. olvasólecke
A szabadságelvönő
jogkövetkezményekről általában
Időigény: 45 perc**

**Dr. Juhász Zsuzsanna
SZTE ÁJTK
Bűnügyi Tudományok Intézete**

A szabadságelvönő jogkövetkezmények nemzetközi kitekintés

Főbb témák:

- ❖ A szabadságelvönő szankciók helye a szankciórendszerben
- ❖ A szabadságvesztés tartama
- ❖ A szabadságvesztés szabályozása
- ❖ Határozott tartamú és életfogytig tartó szabadságvesztés
- ❖ A rövid és a hosszú tartamú szabadságvesztés

A szabadságelvönő szankciók helye a szankciórendszerben

- ❖ szabadságvesztés a legsúlyosabb és elsődlegesen alkalmazott büntetési nem számos országban
- ❖ az államok jelentős része a személyi szabadság elvonásával nem járó jogkövetkezmények eredménytelen alkalmazása esetén is a szabadságvesztés kötelező alkalmazását írja elő

A szabadságvesztés tartama

A tartam alapján a szabadságvesztés:

- ❖ **határozott** tartamú,
- ❖ **életfogytig tartó**,
- ❖ **rövid**, valamint
- ❖ **hosszú tartamú** szabadságvesztés
- ❖ határozott tartamú = határozott tartamú szabadságelvönés, a büntetőtörvény rögzíti annak legrövidebb, illetve leghosszabb tartamát

- ❖ életfogytig tartó = a határozott tartamúhoz képest **határozatlan tartamú**, de **nem tart szükségyszerűen az elkövető élete végéig** → feltételes szabadságra bocsátás elvi/gyakorlati lehetősége

A szabadságvesztés szabályozása

- ❖ a legtöbb európai állam egyaránt **szabályozza és alkalmazza** mind a határozott tartamú, mind pedig az életfogytig tartó szabadságvesztést
- ❖ életfogytig tartó szabadságvesztést még soha nem szabtak ki Liechtensteinben, illetve 1940 óta nem alkalmazzák Izlandon
- ❖ csak határozott tartamú szabadságvesztés pl. a norvég, a spanyol, a portugál, a horvát büntetőjogban

Határozott tartamú és életfogytig tartó szabadságvesztés

- ❖ A **határozott tartamú szabadságvesztés**nél jelentős eltérések vannak a generális minimum és maximum tartamok tekintetében.
- ❖ **Életfogytig tartó szabadságvesztés két alaptípusa:**
 - **formális életfogytig** tartó szabadságvesztés (a bíróság életfogytig tartó szabadságvesztés-büntetést szab ki)
 - **informális életfogytig** (a kiszabott szankció elnevezése nem életfogytig tartó szabadságvesztés, de az az elítélt személy élete végéig tartó bebörtönzését jelenti/jelentheti)

A rövid és a hosszú tartamú szabadságvesztés

- ❖ **rövid tartamú** szabadságvesztés → egységes fogalom nem adható, mert különbség tehető a rövid tartam
 - anyagi jogban rögzített törvényi fenyegetés tartama,
 - a büntetéskiszabási és
 - a végrehajtási oldalról történő megközelítése között.
- ❖ **hosszú tartamú szabadságvesztés** → Az Európa Tanács Miniszteri Bizottságának R(2003)23. sz. ajánlása alapján az 5 év vagy azt meghaladó tartamú szabadságvesztés

Önellenőrző kérdések

1. Nevesítse a szabadságvesztés-büntetés fajtáit a tartam alapján!
2. Mit értünk határozott tartamú szabadságvesztés alatt?
3. Helytálló-e az életfogytig tartó szabadságvesztés elnevezés?
4. Mit értünk formális és informális életfogytig alatt?
5. Mit értünk rövid tartamú szabadságvesztés alatt?
6. Mit értünk hosszú tartamú szabadságvesztés alatt?
7. Mit jelent a diszkrecionális feltételes szabadságra bocsátás?
8. Mit jelent az automatikus feltételes szabadságra bocsátás?
9. Mit jelent a vegyes feltételes szabadságra bocsátási rendszer?
10. Mit értünk az alatt, hogy a szabadságelvonás egységes büntetési nem?

Kötelező tananyag:

JUHÁSZ Zsuzsanna: Büntetőjogi szankciók és végrehajtásuk. Iurisperitus Kiadó, Szeged, 2020. 44-62. pp.

Ajánlott irodalom

HUSZÁR László: Az életfogytiglani szabadságvesztés helyzete és perspektívái hazánkban és egyes más országokban. Büntetés-végrehajtási Szakkönyvtár 1997/2. 35–43. pp.

JOHNSON, Robert – MCGUNIGALL-SMITH, Sandra: Life without parole, America's other death penalty. The Prison Journal 2008/2. 328. p.

JUHÁSZ Zsuzsanna: A hosszú tartamú szabadságvesztés tényezéséről. In: Fenyvesi – Herke – Mészáros (szerk.): Bizonyítékok: tiszteletkötet Tremmel Flórián Egyetemi Tanár 65. Születésnapjára. PTE Állam- és Jogtudományi Kar, Pécs, 2006. 241-250. pp.

LAJTÁR István: A szabadságvesztés büntetés szankciórendszerben betöltött szerepe és annak végrehajtása. In: 5 éves a Büntető Törvénykönyv. Károli Gáspár Református Egyetem Állam- és Jogtudományi Kar, Budapest, 2018. 21-30. pp.

NAGY Ferenc: Hosszú tartam. Börtönügyi Szemle 2005/2. 7–18. pp.

NAGY Ferenc: Tanulmányok a Btk. Általános Részének kodifikációjához. HVG–ORAC, Budapest, 2005.

NAGY Ferenc: Gondolatok az életfogytig tartó szabadságvesztésről. Magyar Jog 2013/5. 265–271. pp.

NAGY Ferenc: A rövid tartamú szabadságvesztés és szurrogátumai. Magyar Jog 1991/10.